No. 42. ANNO 1850. **ARNHEMSCHE COURANT.** Donderdag 28 Februari.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, *23 febr.* In Beijeren zal, naar men verneemt, zoodra de tegenwoordige gewone ligting van 13,000 man tot stand is gebragt, eene verdere ligting van 20,000 man reserve-troepen worden uitgeschreven. Het Beijersche leger zal tegen het einde der volgende maand op een effectief van 100,000 man worden gebragt.

— Op dit oogenblik heeft eene nog naauwere toenadering dan vroeger plaats tusschen de Oostenrijksche en Hanoversche kabinetten, ten gevolge waarvan de heer *Stüve* misschien het laatstgenoemde kabinet zal verlaten; de Koning van Hanover is er meer dan ooit op uit, om eene verslapping der banden tusschen Oostenrijk en Duitschland te verhoeden.

Weenen, *21 febr.* De heer *v. Stürmer* heeft van zijne regering reeds instructien ontvangen tot het weder opvatten van de betrekkingen met de Porte en reeds verscheidene conferentien met den grootvizier en *Ali*-Pacha gehad, maar de betrekkingen zijn nog niet hervat, daar hij uit naam zijner regering verlangde, dat de vreemde uitgewekenen gedurende 15 jaren in het binnenland onder toezigt gesteld worden, welke voorwaarde de Porte weigerde. De graaf heeft dezen termijn tot 5 jaren verminderd, maar ook dit gaf geen genoegen aan de Porte en hierop heeft *von Stürmer* berigt naar zijne regering gezonden.

BELGIE.

Brussel, *25 febr.* De berigten die wij gisteren omtrent de zitting der Fransche Wetgevende Vergadering ontvingen, liepen tot op het oogenblik, dat men zoude beginnen te stemmen over het amendement van den heer *Bourzat.* De uitslag der stemming was voorzien. Het amendement werd verworpen met 450 tegen 148 stemmen. Onderscheidene aanvragen tot interpellatiën, als eene van den heer *Joly*, ten aanzien der proclamatie van den generaal *Baraguay d'Hilliers* te Rome, eene andere van den heer *Noël Parfait*, betreffende de viering der kerkelijke diensten ter herinnering aan de februaridagen, hebben geene gevolgen gehad en werden ingetrokken.

De dag van gisteren is een der rustigste geweest, die men sedert twee jaar te Parijs heeft beleefd. Geene enkele demonstratie, waarvoor sommigen bevreesd waren, ter gelegenheid van den verjaardag der omwenteling van februari, heeft hem gekenmerkt. Er heeft ook geene officiëele plegtigheid plaats gehad, dan alleen de dienst in de kerken waaraan weinige personen hebben deelgenomen.

Terwijl er alzoo rust heerscht onder het volk, schijnt men in de hooge politieke kringen zeer geagiteerd te zijn. De discussiën die zaturdag in de Wetgevende Vergadering hebben plaats gehad, over de geestelijke congregatiën, hebben tusschen de partijen weder eene verbittering levendig gemaakt, die op dit oogenblik eerder sluimert dan bedaart. Bij die debatten heeft de Bergpartij weder een dier menigvuldige blijken van hare vreemdsoortige inconsequentie gegeven. Deze partij die beweert, dat zij de vrijheid vertegenwoordigt, heeft voorgesteld de leden van geestelijke congregatiën het regt te ontzeggen, om onderwijs te geven, als of dit regt niet even als alle anderen, zonder bevoorregting, zonder uitzondering aan alle burgers moest toebehooren, die de vereischten bezitten door de wet gevorderd. De Bergpartij begrijpt niet dat allen dit regt moeten bezitten; zij wil vrijheid voor de revolutionnairen, kluisters voor hare tegenstanders. Om billijk te zijn moeten wij hier echter bijvoegen, dat de laatsten haar dikwijls met gelijke munt betalen, dat de conservatieve partij in Frankrijk, geen beter begrip heeft van de vrijheid en haar niet beter weet te verdragen; maar zij staat niet op als haar uitsluitende verdediger en wanneer zij voor beperkingen stemt, dan predikt zij niet even zoo als de Bergpartij, het beginsel eener absolute vrijheid.

Zoo als natuurlijk is houden de dagbladen zich bijzonder bezig met de keuzen door het centraal socialistisch comité voor de aanstaande verkiezingen in het departement der Seine gedaan. Dat de heer *Emile de Girardin* is buiten gesloten geeft aanleiding tot velerlei aanmerkingen. Dit is dan ook veelbeteekenend; maar men moet bekennen, dat volgens het verslag dier zitting, hetwelk door de socialistische bladen wordt medegedeeld, de nederlaag van den hoofd-redacteur van de *Presse*, moet worden toegeschreven aan oorzaken die hem vereeren. De heer *de Girardin* heeft geweigerd de Republiek te stellen boven het algemeene stemregt en aan de afgevaardigden de leer beleden, van onbepaalden eerbied voor de beslissingen van de meerderheid des lands, al moest ook het terugkeeren tot de monarchie daarvan het gevolg zijn. Van daar zijne nederlaag. Men kan hem hiermede des te meer geluk wenschen na dat hij zich had laten overhalen een der kandidaten te zijn, waaruit de socialistische democraten de drie gepreviligeerde namen zullen kiezen.

De organen der verschillende fractiën der oppositie zijn bijna eenstemmig, hetzij in het aannemen, hetzij in het toelaten der lijst van het centraal comité. De socialisten van den vorigen dag vereenigen er zich met genoegen mede. De *National*, wien het gelukt is een zijner beschermelingen, den heer *Carnot*, aangenomen te zien, spoedt zich niet minder om zijne volkomene tevredenheid te kennen te geven. De *Presse* kiest partij voor haar en ondersteunt de drie personen, maar verklaart dat anderen misschien meer kans zouden hebben. De *Siècle* neemt er twee aan, de heeren *Vidal* en *Carnot*, en behoudt zich voor om om zich over den derde, den heer *de Flotte*, te verklaren. Uit dit voorbehoud schijnt echter te volgen, dat zij eindigen zal met hem ook aan te nemen. Alleen de *Crédit*, het orgaan der gematigdste oppositie, verklaart dat hij noch den heer *Carnot*, noch den heer *de Flotte* aanneemt en alleen voor den heer *Vidal* zal stemmen, die, wat vreemd is, de grootste socialist van de drie kandidaten is. Bij deze enkele uitzondering kan men het er voor houden, dat al de krachten der democratische partij zich op de drie, door het centraal comité voorgestelde, personen zullen vereenigen.

Ongelukkiglijk weet men nog niet of al de fractiën der gematigde partij elkander zoo zullen kunnen verstaan, dat zij insgelijks de drie zelfde kandidaten opgeven. De *Napoléon*, die zeker namens de Bonapartistische partij spreekt, geeft zeer duidelijk te kennen, dat hij niemand anders zal ondersteunen dan de heeren *Arrighi van Padua*, den generaal *de Lahitte* en *Bonjean.* Deze drie personen komen wel is waar voor op de voorloopige lijst van de *Union electorale*, maar het is niet zeker dat zij de definitieve kandidaten zullen worden, en wanneer zij het niet zijn, dan moet men uit de taal van den *Napoléon* besluiten, dat de Bonapartistische partij zich niet zal vereenigen op de personen, die in hunne plaats op de definitieve lijst der *Union* gebragt zullen worden.

De kandidaat, aan wien de legitimisten de voorkeur hebben gegeven, de heer *de Chabrol-Chaméane*, komt ook op de provisioneele lijst voor, maar het is niet zeer waarschijnlijk dat hij tot de drie verkozene kandidaten zal behooren, en dan kan men verwachten dat de heethoofden der partij zich ook van de *Union electorale* zullen afscheiden, om den man die zij in dezen strijd vooropdragen te blijven voorstaan.

Buiten Frankrijk leveren alleen de politieke tijdingen uit Zwisterland eenige belangrijkheid op. Het schijnt ontegenzeggelijk dat de quaestie zich meer en meer verwikkelt; de taal door de dagbladen gevoerd, bevestigt op alle punten de berigten die wij voor een paar dagen uit Parijs ontvingen. Het antwoord van Frankrijk op de nota van Pruissen en Oostenrijk, heeft nieuwe wapeningen bij die mogendheden uitgelokt; het aantal troepen dat zich op de Zwitsersche grenzen vereenigt, wordt van dag tot dag grooter. Als represaille-maatregel, meldt de *Napoléon*, dat de bezettingen in de steden op de Oostelijke grenzen van Frankrijk versterkt zullen worden. De tusschenkomst der Noordsche mogendheden tegen het voorjaar, wordt als hoe langer zoo waarschijnlijker voorgesteld. Wij koesteren de hoop dat in dien tusschentijd alles nog langs diplomatieken weg geschikt zal worden.

FRANKRIJK.

Marseille, *20 febr.* De paketboot van den Levant, heden morgen aangekomen, brengt ons zeer vreemde berigten aan. In de hoofdstad van Turkije heeft eene revolutie . . . . . in de temperatuur plaats gehad, die zoo exceptioneel, zoo hevig en zoo verschrikkelijk is geweest, dat zij waardig is vóór de gebeurtenissen in Griekenland vermeld te worden, die overigens nog niet geschikt zijn.

Zoo zegt de *Courrier de Constantinople* van den 2den februari: »De hevige koude van de vorige week, heeft zulk eenen invloed uitgeoefend op het personeel en materiëel van onze drukkerij, dat het ons onmogelijk is geweest ons blad ll. zaturdag uit te geven." Men zoude dit berigt voor overdreven kunnen houden en toch is het niets minder dan dit. Sedert eenige dagen is Constantinopel een ander St. Petersburg geworden en bijna zonder overgang van regen tot sneeuw, van sneeuw tot noordwesten winden, heeft men in den nacht van 22 op 23 januari eene koude gehad van 19° *Reaumur.* Deze temperatuur, geweldig voor dit land, is aan het scheikundig kabinet van het hotel der Munt waargenomen; aldaar brak alles, alles barstte door de strenge vorst; retorten, porseleinen en glazen toestellen, tot de thermometer zelf die deze Siberische koude had aangewezen. Op onderscheidene punten was de communicatie gestremd door sneeuwstormen, die door den hevigen *Kara Zéli* (noordwesten-wind) werden voortgedreven. De ministers die den 21sten aan het ministerie van Oorlog waren bijeen gekomen, konden dit niet verlaten om zich naar den Sultan te begeven. Gedurende twee dagen zijn de magazijnen gesloten gebleven.

Te Gallipoli heeft men 25 personen doodgevroren gevonden. De eenvoudigste ziekten werden eensklaps van eenen hevigen aard en eindigden in typhus of beroerte.

Eindelijk begon op den 26sten, onder den invloed van eenen zuidenwind, die bijna even zoo hevig was als de ijskoude noordwesten-wind, de sneeuw te smelten, dat nog eenige ongelukken veroorzaakt heeft.

Onderscheidene schepen in de Zwarte Zee hebben schipbreuk geleden; men zegt dat er acht of tien, wier namen nog niet bekend zijn, met man en muis zijn vergaan. De Fransche postpaket-boot, *le Tancrède*, die door den storm op de kust van Gallipoli werd geworpen, is des avonds van den 24sten weder vlot geraakt en zonder averij in de haven terug kunnen komen.

— Men leest in de *Gazette des Tribunaux*:

Een zeer buitengewoon voorval heeft woensdag in een der wijnhuizen van de barrière *de l'Etoile* plaats gehad. *Xavier G.*, huisschildersknecht, die men om zijne doorgaande onmatigheid den bijnaam van *pochard* had gegeven, was aldaar met eenige zijner kameraden aan het drinken en wedde dat hij eene aangestokene kaars zoude opeten. Men ging de weddenschap aan, maar naauwelijks had hij de aangestoken kaars in zijnen mond gebragt, of hij gaf een ligten schreeuw en zonk tot algemeene ontsteltenis ineen. Men zag op zijne lippen eene blaauwachtige vlam flikkeren; men trachtte hem te hulp te komen, en toen de omstanders hem wilden opbeuren, werden zij hevig verschrikt, toen zij bemerkten dat de ongelukkige inwendig brandde; ter naauwernood was er een half uur verloopen, of zijn hoofd en het bovenste gedeelte van zijne borst waren verkoold. Twee geneesheeren werden geroepen en zij ontdekten, dat *Xavier* door zelfontbranding bezweken was, een verschijnsel, waarvan het bestaan niet te ontkennen is, maar dat de wetenschap nog niet op voldoende wijze heeft kunnen verklaren. Deze verbranding van het menschelijk ligchaam heeft eene vreeselijke kracht en snelheid in den voortgang. Beenderen, huid, spieren, alles wordt verslonden, verteerd, in asch veranderd. Een weinig asch, ter plaatse waar het slagtoffer is neêrgevallen, is alles wat er van het lijk overblijft.

Ofschoon die voorvallen zeldzaam zijn, zoo hebben zij toch nu en dan plaats, en reeds vindt men enkele gevallen van zelfontbranding opgeteekend. Zoo werd voor eenige jaren eene vrouw, die grovelijk misbruik maakte van sterken drank, door zelfontbranding verteerd. Al de verschijnselen die de verbranding kenmerken vertoonden zich in eenen hevigen graad; het grootste gedeelte des ligchaams werd geheel tot asch verteerd, zonder dat het vertrek, waarin zulk eene sterke verbranding had plaats gehad, het minste spoor van vuur opleverde. De vlam had de vrouw voor den schoorsteen bereikt, waarschijnlijk op het oogenblik toen zij eenige takkenbossen, door er op te blazen, vlam wilde doen vatten. Noch op de meubels die haar omringden, noch aan de stoel waartegen zij gevallen was, konde men eenige teekenen van verbranding bespeuren.

Reeds in de middeneeuwen en in de volgende eeuwen treft men voorbeelden van zelfontbranding aan, maar daar zij onder de wonderverschijnselen gerangschikt werd, heeft zij tot geen wetenschappelijk onderzoek geleid, zoodat omstreeks het jaar 1705, in Frankrijk een man teregt stond, als beschuldigd, dat hij zijne vrouw vermoord had en haar had willen verbranden.

De beschuldiging stuitte niet op de materiëele onmogelijkheid om door vuur een menschelijk ligchaam in een vertrek te verbranden, zonder dat er sporen van brand overbleven. Bijna altijd volgt de dood door beroerte, onmiddellijk op het begin der zelfontbranding. Somtijds echter verbrandt het slagtoffer door een klein vuur, voor dat hij sterft, en in de jaarboeken der geneeskunde vindt men een geval opgeteekend van eenen man, die eerst vier dagen na de ontbranding stierf.

Binnenlandsche Berigten.

's Gravenhage, *26 febr.* Naar men verneemt zou er plan zijn de Delftsche school op te heffen en met de militaire academie te Breda zamen te smelten. Men verwacht deze vereenvoudiging met september tot stand gebragt te zien.

Assen, *25 feb.* Tot ons leedwezen vernemen wij, dat de longziekte is uitgebroken op den stal van den veehouder *B. Pluim* te Kolderveen, gemeente Nyeveen; gisteren is daaraan een zijner runderen overleden, terwijl een ander daaraan nog lijdende is. De noodige maatregelen ter voorkoming, zoo mogelijk, van verspreiding zijn verordend (*D. C.*)

Nijmegen, *26 febr.* De Fransche tooneelisten uit 's Gravenhage, onder directie van den heer *Monet*, zullen den 13den maart te Arnhem en den 15den maart alhier eene representatie geven, zoo wij wel onderrigt zijn als proef-representatie voor het openen van een abonnement. (*N. C.*)

Arnhem, *27 febr.* In het *Weekblad van het Regt* leest men de volgende beschikking der arrondissements-regtbank te 's Hage, in zake de nalatenschap van wijlen Z. M. *Willem II*:

»De regtbank, gezien de vorenstaande requeste; ingediend door den procureur *A. P. T. Eyssel*, namens de erfgenamen van wijlen Z. M. Koning *Willem II*, op de daarbij aangevoerde gronden verzoekende eene laatste verlenging van den termijn van beraad, laatstelijk bij dispositie dezer regtbank van 13 november 1849 toegestaan tot den 17den dezer maand februari, en wel voor [illegible] maanden, en dus tot den [illegible] aanstaande;

[illegible] bij de requeste, ingediend door den procu-

reur *W. A. H. Ouwens*, namens *L. R. Bischoffsheim*, te Amsterdam, met de bijlagen, op de daarbij aangevoerde redenen verzoekende, dat de regtbank het door de erfgenamen van wijlen Z. M. *Willem II* gedaan verzoek, om verlenging van den termijn van beraad zal wijzen van de hand;

»Gezien de conclusie van den officier, daartoe strekkende, dat er termen zijn, om het verzoek toe te staan;

»Gezien art. 1071 van het Burgerlijk Wetboek;

»*Overwegende*, dat bij dispositie dezer regtbank, van den 13den augustus 1849, de termijn van beraad, voor den tijd van drie maanden, en bij dispositie van den 13den november 1849 nader is verlengd voor den tijd van drie maanden, en alzoo tot den 17den februari 1850, op grond van erkende dringende redenen, en vermits de erfgenamen werden bedreigd in regten te worden vervolgd;

»*O.*, dat de gemelde nalatenschap, waartoe de gemelde erfgenamen zijn geroepen, is van geheel bijzonderen aard, zoodat, om dezelve in haren geheelen omvang te kennen, te kunnen beschrijven en te kunnen beoordeelen, voorzeker een langdurig onderzoek vereischt wordt en een grooter termijn van tijd noodzakelijk is, dan in de nalatenschappen van gewonen aard;

»*O.*, dat de geheele termijn tot beschrijving van den boedel en tot beraad, met inbegrip van de nu verzochte derde verlenging voor twee maanden, niet langer zal zijn dan van een jaar, en alzoo, in aanmerking genomen het gewigt en den omvang der nalatenschap, geenszins als bovenmatig kan worden beschouwd;

»*O.*, dat de nu verzochte verlenging van den termijn kan leiden en uitzigt geeft tot het tot stand brengen van zoodanige maatregelen en schikkingen, welke allezins voordeelig voor den boedel en de crediteuren voorkomen en aan hunne belangen geen blijkbaar nadeel toebrengt;

»Regt doende op het bovengemeld verzoek en hetzelve toestaande, bepaalt, dat de termijn, bij de wet vergund tot de beschrijving van de nalatenschap van wijlen Z. M. Koning *Willem II*, en tot beraad voor de erfgenamen, *voor het laatst* zal verlengd worden met twee maanden en alzoo zal eindigen den 17den april 1850.”

— De *Curaçaosche Courant* van 8 december jl. behelst het volgende:

»De opbouw van den lichttoren op het eiland Klein Curaçao in het begin der maand november jl. geëindigd zijnde, is de heer gouverneur dezer kolonie, vergezeld van eenige leden der commissie, belast met het geldelijk beheer van bedoelden torenbouw, van deszelfs adjudant, den heer *E. J. Slengarde*, alsmede van eenige andere heeren, die daartoe waren uitgenoodigd, en in den vroegen morgen van zondag den 2den dezer, met de snelzeilende schoener *Morris*, toebehoorende aan den heer *D. A. Jesurun*, koopman en ingezeten alhier, naar het opgemelde eiland vertrokken, ten einde den gezegden toren in oogenschouw te nemen.

»Door windstilte en stroom verhinderd geworden, heeft men Klein Curaçao niet eerder kunnen bereiken dan omstreeks 5 ure in den namiddag. Onmiddelijk na de aankomst van het vaartuig, begaven de heer gouverneur en overige heeren zich naar de plaats, alwaar de toren opgerigt is, die op eenen aanmerkelijken afstand te zien is, en, in zee zijnde, zich voordoet als een schip onder volle zeilen.

»De inspectie van den toren afgeloopen zijnde, gaf de heer gouverneur, zoomede de voorzeide commissie, aan den heer *Slengarde*, belast geweest met de directie der werkzaamheden, derzelver volkomene goedkeuring te kennen over den bewusten toren, welke kenmerken draagt van hechtheid en nette bewerking, zoodanig dat het werk in alle deelen aan de verwachting heeft beantwoord.

»Het gezelschap daarop aan boord der opgemelde schoener teruggekeerd en het anker geligt zijnde, werden de heer gouverneur en overige heeren door den heer *D. A. Jesurun* onthaald op een keurig middagmaal, bij welke gelegenheid de heer gouverneur, zoo voor zich als voor de commissie, den genoemden heer *Jesurun*, die zijn gemeld vaartuig tot het doen dezer reis geheel kosteloos had aangeboden, bedankte voor de voorkomendheid en welmeenendheid, waarmede ZEd. den gouverneur en de commissie aan boord heeft ontvangen, alsmede voor het heusche onthaal, dat allen gedurende de reis hebben genoten.

»Omstreeks half twaalf ure in den nacht is de voorzeide schoener in deze haven teruggekeerd.”

Blijkens eene opgave van de vaart op de haven van Curaçao gedurende het jaar 1849, getrokken uit de wekelijksche rapporten van den havenmeester, zijn aldaar in dat jaar binnengekomen:

uit Europesche havens 11 vaartuigen, metende 1573 tonnen, waarvan 9 uit Nederlandsche havens;

uit Noord-Amerikaansche havens 38 vaartuigen, metende 3494 tonnen;

uit havens der Zuid-Amerikaansche Staten 351, metende 16,320 tonnen;

uit West-Indische koloniale havens 221, metende 12,209 tonnen;

te zamen 621 vaartuigen, metende 35,596 tonnen. In 1848 was Curaçao bezocht door 699 vaartuigen, metende 37,309 tonnen. Dit verschil, ten voordeele van laatstgemeld jaar, is het gevolg van de onlusten welke gedurende dat jaar in de republiek Venezuela hebben plaats gehad, waardoor eene menigte, veelal Venezolaansche vaartuigen zonder lading eene wijkplaats in deze haven gezocht hebben. Met dat al is de handel van Curaçao over 1849, in vergelijking met het vorige jaar, veel levendiger geweest.

Van de bovenvermelde 621 schepen, die Curaçao in 1849 bezocht hebben, waren 288 onder Nederlandsche, 71 onder Noord-Amerikaansche, 138 onder Venezolaansche, 27 onder Nieuw-Grenadasche, 24 onder Dominikaansche, 4 onder Haïtiaansche, 14 onder Engelsche, 7 onder Fransche, 32 onder Spaansche, 8 onder Zweedsche, 7 onder Deensche en 1 onder Sardinische vlag.

— De *Kunst- en Letterbode* van den 22sten dezer bevat het volgende berigt van den hoogleeraar *A. Numan*, tijdelijk belast met het oppertoezigt over 's Rijks kabinet van landbouw-werktuigen te Utrecht, omtrent den staat van dat kabinet over 1849; hetzelve is gedagteekend van den 4den dezer.

»De belangstelling in het kabinet is steeds klimmende gebleven, hebbende, niettegenstaande het geringer aantal reizigers, wegens de geheerscht hebbende cholera, nog 104 personen meer dan in het vorige jaar deze instelling bezocht, waartoe echter het landhuishoudkundig congres, dit jaar in Utrecht gehouden, heeft bijgedragen.

Het getal bezigtigers heeft in 1849 bedragen 577 Nederlanders en 46 vreemdelingen, te zamen 623; in het jaar 1848 bedroeg dit getal 519.

Het getal onzer landgenooten beliep 90, en dat der buitenlanders 14 meer dan in 1848.

Ook ten aanzien van het namaken van werktuigen heeft het laatstvoorgaande jaar nog dat van 1848 met 10 stuks overtroffen, zijnde nu 122 voorwerpen nagemaakt, waarvan 2 voor vreemdelingen. Aan het meerder namaken zal moeten worden toegeschreven, dat het getal afteekeningen minder is geweest, hebbende dit slechts 14 bedragen, waarvan 4 door een bezigtiger uit Genève.

Van den landbouwer *H. Bosker* te Wieringen, werden ten geschenke voor het kabinet ontvangen de teekening en beschrijving van een dorschwagen, welke ter beschouwing voor de belangstellenden in hetzelve zijn ter neder gesteld.”

— Gisteren avond gaf in den stads schouwburg alhier de heer *Bosco* zijne eerste der drie aangekondigde voorstellingen. Groot was de verwachting die men van hem koesterde en wij gelooven dat die verwachting verre is overtroffen. De heer *Bosco* heeft getoond een eerste meester in de goochelkunst te zijn, zijne vaardigheid in het wegtooveren van verschillende voorwerpen gaat alle denkbeeld te boven, ten minste wie verklaart het verdwijnen der ballen die hij in zijne ontblootte handen laat zien en op hetzelfde oogenblik doet verdwijnen? in een woord, *Bosco* is meester in zijn vak, en niemand die zijne voorstellingen bijwoont, zal onvoldaan huiswaarts keeren. — Op de weekmarkt des morgens kocht hij eijeren en vertoonde daarna aan de verkoopster dat elk der eijeren goud bevatte; dit bragt deze zoodanig in verlegenheid dat zij onmiddellijk de eijerkorf bedekte en voor geen geld eenig ei meer verkoopen wilde. (*Ingezonden.*)

— Als docent in de wiskunde aan het stedelijk Gymnasium alhier, is door den minister van Binnenlandsche Zaken, op voordragt van den Edel Achtb. Raad dezer stad beroepen de heer *G. C. Louwenrier*, docent in de wiskunde aan het stedelijk gymnasium te Nijmegen, ter vervanging van heer dr. *A. J. Boon*, benoemd tot arrondissements-ijker te Leiden; terwijl tot collaborator aan gemeld gymnasium is aangesteld de heer *A. Hulscher*, en de titel van lector in de Oostersche talen aan het stedelijk gymnasium alhier is verleend aan den heer *J. Waterman*.

— Bij besluit van den minister van staat, gouverneur der provincie Gelderland, van den 14den februari jl., no. $\frac{711}{19}$, wordt de tijd van de tweede zitting der militie-raden bepaald, als volgt:

Voor den militie-raad te Arnhem, kanton:

Arnhem,	Donderdag,	28 maart, des voorm.	10 u.
Wageningen,	Vrijdag,	29 » » »	10 »
Kesteren,	Zaturdag,	30 » » »	10 »
Culenborg,	Dingsdag,	2 april, » »	10 »
Zalt-Boemel,	Woensdag,	3 » » »	10 »
Wamel,	Donderdag,	4 » » »	10 »
Tiel,	Vrijdag,	5 » » »	10 »
Ubbergen,	Zaturdag,	6 » » »	10 »
Nijmegen,	Maandag,	8 » » »	10 »
Huissen en Elst,	Dingsdag,	9 » » »	10 »
Zevenaar,	Woensdag,	10 » » »	10 »

Voor den militie-raad te Zutphen, kanton:

Zutphen,	Vrijdag,	29 maart, des voorm.	10 u.
Lochem,	Zaturdag,	30 » » »	10 »
Eibergen,	Dingsdag,	2 april, » »	10 »
Aalten,	Woensdag,	3 » » »	10 »
Varsseveld,	Donderdag,	4 » » »	10 »
Doetinchem,	Vrijdag,	5 » » »	10 »
Doesburg,	Zaturdag,	6 » » »	10 »
Brummen,	Maandag,	8 » » »	10 »
Barneveld,	Dingsdag,	9 » » »	10 »
Harderwijk,	Woensdag,	10 » » »	10 »
Elburg,	Donderdag,	11 » » »	10 »
Apeldoorn,	Vrijdag,	12 » » »	10 »

— Het *Provinciaal Blad van Gelderland*, no. 21, bevat een besluit van den 15den dezer, opzigtelijk de sluiting der visscherij, waarbij bepaald wordt:

a. Dat de visscherij binnen Gelderland, gedurende het loopende jaar, zal worden gesloten, te rekenen van den 15den maart tot en met den 30sten april eerstkomende. *b.* Dat deze sluiting zich niet zal uitstrekken tot de rivieren den Rijn en de Lek, de Maas, de Waal en de IJssel, noch ook tot de daarmede verbondene takken, strangen en kolken, welke niet door dammen of sluizen van de even gemelde rivieren zijn afgescheiden. *c.* Dat geoorloofd zal blijven, om, gedurenden den geslotenen vischtijd, met aalskorven aal en paling te vangen. *d.* Dat het, onder inhæsie van 's Konings besluit, dd. 27 april 1825 (*Staatsblad* no. 46), aan een ieder wordt verboden, ook zelfs na verloop van den even bedoelden tijd van sluiting der visscherij, in eenig water, aan anderen toebehoorende, zonder schriftelijke toestemming van den eigenaar, pachter of huurder, eenige visscherij uit te oefenen.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van maandag, 25 februari.

In deze zitting is ontvangen eene missive van den minister van Buitenlandsche Zaken, van 22 dezer, waarbij, ingevolge magtiging des Konings, ter voldoening aan art. 57, 2de lid, der grondwet, aan de Kamer mededeeling wordt gedaan van het verdrag, dat den 30sten september jl. te Weenen gesloten is, wegens de vestiging van een voorloopig centraal bestuur voor Duitschland, benevens van de acte van toetreding tot dat verdrag door den Koning-Groothertog, in november jl., en wel voor het hertogdom Limburg. — Wordt besloten, die stukken te doen drukken en ronddeelen en ze, ingevolge art. 24 van het reglement van orde, in handen te stellen eener commissie, bestaande uit de heeren *van Randwijck*, *Verwey Mejan*, *Storm van 's Gravesande*, *Mutsaers* en *Villers de Pité*, ten einde deswege verslag te doen.

Eenige ingekomen verzoekschriften zijn in handen gesteld der daartoe bestemde commissie.

Aan de Kamer wordt mededeeling gedaan, dat door de afdeelingen gekozen zijn tot rapporteurs voor de wets ontwerpen nopens de scheepvaartregten, de heeren: *Smit*, *Backer*, *Lotsy*, *Sloet tot Oldhuis* en *de Monchy*.

De commissie van rapporteurs brengt haar algemeen verslag uit over het ontwerp van wet tot verhooging der staatsbegrooting voor 1849, ter zake van de meerdere uitgifte der schatkistbiljetten. — De beraadslagingen over dat ontwerp zullen worden gehouden op maandag, 4 maart, des morgens ten elf ure.

De commissie tot de verzoekschriften heeft, bij monde van den heer *Sloet tot Oldhuis*, verslag gedaan op de drie volgende adressen, als: 1o. van *H. C. S.* [illegible] en andere ingezetenen, de Geldersche maatschappij van landbouw; 2o. van *G. Mos* en andere leden dierzelfde maatschappij, beide betrekking hebbende tot de afschaffing van tienden; en 3o. van de Kamer van Koophandel te Zwolle, die aandringt op de afschaffing of wijziging der regten van zegel en registratie in zaken van regtspleging. — Al deze adressen zullen ter griffie worden nedergelegd.

De heer *van Hall* wenscht, bij gelegenheid der behandeling van de twee eerste adressen, der Kamer te herinneren wat er omtrent deze zaak, of liever nopens het daarbij behandeld vraagpunt wegens de tienden, is gebeurd. Reeds eenige maanden geleden heeft hij aan de Kamer voorgesteld eene commissie te benoemen, ten einde een adres aan Z. M. aan te bieden tot het indienen van een wetsontwerp, strekkende tot afschaffing van de tienden. De Kamer heeft dat voorstel niet aangenomen, doch eene commissie benoemd, om het vraagstuk der tienden te onderzoeken en der Kamer te dien aanzien een rapport aan te bieden. Die commissie heeft gedurende de afgeloopene zitting geen rapport uitgebragt. Sedert is een harer leden tot minister van Binnenlandsche Zaken benoemd en spreker houdt zich overtuigd, dat hij in die betrekking dezelfde gevoelens zal blijven aankleven, die hij als vertegenwoordiger heeft voorgestaan. Bij de hervatting van de werkzaamheden der Kamer, in deze nieuwe zitting, is, op voorstel van den heer *van Zuylen van Nyevelt*, onbeslist gelaten de vraag, of die commissie nog bestaat, en welk besluit er dient te worden genomen ten aanzien van de onderwerpen, in eene vroegere zitting aanhangig gebleven? In dezen stand van zaken acht spreker het wenschelijk, dat dit request worde verzonden aan den minister van Binnenlandsche Zaken, met het verzoek, dat Z. Exc. zijne zienswijze in dit opzigt aan de vergadering moge mededeelen.

De heer *van Zuijlen van Nyevelt* kan zich zeer goed vereenigen met het voorstel, om de adressen wegens het tiendregt aan den minister te verzenden, waardoor de Kamer een blijk van hare belangstelling in dat opzigt geven zal. Maar hij kan niet goedkeuren, dat dit gepaard zou gaan met het verzoek, dat de Kamer deswege zou worden ingelicht. Hij kan niet inzien, waartoe die bijvoeging zou leiden. Hij is alzoo gestemd voor eene bloote verzending van de adressen aan den minister.

De heer *van Hall* kan zich vereenigen met de zienswijze van den vorigen spreker, om de adressen eenvoudig aan den minister te verzenden, ten einde daardoor een blijk van voortdurende belangstelling van de zijde der vergadering te geven ten aanzien

der daarin behandeld wordende vraagpunten wegens het tiendregt.

De heer *Duijmaer van Twist* kan zich met het gedane voorstel niet vereenigen. Over het algemeen keurt hij de bloote verzending van adressen aan de ministers af. Wil men daarmede eenig doel bereiken, dan behoort men ook eene bepaalde reden op te geven, waartoe de verzending geschiedt; dan moet zoodanige verzending eenig gevolg kunnen opleveren.

Ter stemming overgegaan zijnde, is met 31 tegen 30 stemmen tot de verzending besloten.

Tegen hebben gestemd de heeren: *van Heiden Reinestein*, *van Heemstra*, *de Fremery*, *van Randwijck*, *Boxman*, *van der Linden*, *Anemaet*, *van Walcheren*, *Westerhoff*, *Ter Bruggen Hugenholtz*, *van Hoëvell*, *Jespers*, *Heemskerk*, *de Monchy*, *de Man*, *Sloet tot Oldhuis*, *Groen van Prinsterer*, *van Heloma*, *Duijmaer van Twist*, *Dullert*, *Poortman*, *Schiffer*, *Fokker*, *Borret*, *Reynders*, *van Voorst*, *Lotsy*, *Smit*, *Godefroi* en *Storm van 's Gravesande*.

De heer *Sloet tot Oldhuis* vraagt het woord. Hij merkt op, dat wat voorzien was en gezegd is, ook door de laatste overland-mail is bevestigd. De berigten toch luiden dat er op Java vrij algemeen gebrek heerscht, dat welhaast tot hongersnood zou kunnen overslaan en waardoor reeds besmettelijke ziekten zijn uitgebarsten die al verder en verder zich dreigen te verspreiden. Ook de *Staats-Courant* beschrijft die ramp en schrijft haar toe aan insecten en *andere* oorzaken, zonder die andere oorzaken evenwel op te noemen. Het is naar aanleiding daarvan, dat hij aan den minister van Koloniën eenige vragen wenschte te rigten, waartoe hij aan de Kamer verlof verzoekt. Hij wenschte dan vragen te rigten:

1o. Naar die *andere* oorzaken dan de insecten, welke het bestaande gebrek deden ontstaan.

2o. Over de uitgebreidheid van de ramp.

3o. Over de middelen die aangewend zijn of zullen worden om haar te stuiten.

4o. Over den invloed, welken die ramp vermoedelijk zal uitoefenen op de inkomsten in Indië.

De heer *van Hall* wenscht den geachten voorsteller in bedenking te geven, of het niet wenschelijk zou zijn, om, nadat de minister van Koloniën in eene vorige zitting had toegezegd een vers'ag over Indië, wel niet zoo volledig als men gewenscht had, maar dat toch aan de verwachting zal kunnen beantwoorden, om het doen der interpellatie *uit te stellen*. Hij zou daarop nog te meer aandringen uit hoofde van het belang dat er gelegen is in het behoud van rust in Oost-Indië. Hij raadt bij deze voorzigtigheid aan; hij waarschuwt voor de gevolgen, indien de Indische bevolkingen in hun vertrouwen op het Europeesch gezag werden geschokt. Hij zou derhalve gaarne zien, dat de interpellatie wierde uitgesteld, in de hoop, dat, na de ontvangst van het toegezegde verslag, de questie die het hier geldt, meer *à fond* zal kunnen worden behandeld.

De heer *Sloet tot Oldhuis* beantwoordt den vorigen redenaar. Deze heeft hem gemoedelijk aangeraden, het doen van vragen uit te stellen, totdat het verwachtte verslag van den minister van Koloniën zal zijn ingekomen. Spreker moet echter doen opmerken, dat het onzeker is, wanneer dat verslag zal worden aangeboden. Nog onzekerder is het echter of juist de punten, waarvan thans sprake is, daarin zullen behandeld worden. Is dit het geval, dan zal zulks alsdan voor de rust van Java even gevaarlijk zijn. Spreker vreest echter, dat wij alsdan misschien te laat onze belangstelling zullen toonen. Want overeenstemmende particuliere berigten, brieven ook bij den redenaar ontvangen, brengen zoodanige schets nopens de rampen van Java mede, dat zij elk menschelijk hart doen bedroeven. — De redenaar uit de hoofdstad wil de discussiën afsnijden, ten einde de inlandsche bevolking daardoor niet verontrust worde. Maar aan dat stelsel is het te danken, dat de quaestie nopens de emancipatie der slaven in Suriname hier nooit *au fond* in behandeling is gekomen. De Indische bevolking is nog niet zoo ver, dat zij het *Bijblad der Staats-Courant* leest; maar doet zij dit, en ziet zij dat de Nederlandsche volksvertegenwoordiging belang stelt in haar rampzalig lot, dan zal zulks juist strekken om de rust aldaar te beter te bewaren. Dan zal de Javaan zien, dat ook de Nederlandsche volksvertegenwoordiging iets wenscht bij te brengen om zijne rampen te lenigen, hetgeen tot nu toe geschied is door de Chinezen, die te Samarang eene collecte hebben gedaan, toen aldaar 5000 door honger uitgeteerde Javanen aankwamen. — De redenaar wenscht geene interpellatie te doen uit wantrouwen jegens het gouvernement, maar uit wantrouwen tegen het bestaande stelsel. Sedert jaar en dag, sedert 1846, heeft de gouverneur-generaal in Indië onderzoek gedaan naar de middelen om de lasten aldaar te ontheffen. En het hapert hem niet aan een goed hart en een helder inzigt, maar hij kan met het tegenwoordige stelsel niet instemmen. De minister van Koloniën, spreker is er van overtuigd, is mede begaan met het ongelukkige Java. Voorzeker spreker koestert geen wantrouwen jegens hem, wanneer hij hem interpelleert. Dezelfde ramp heeft vroeger ook in groote mate in Engeland geheerscht. Daar is ook eene interpellatie gedaan, niet uit wantrouwen, maar om met elkander middelen te beramen, tot leniging der ramp. In dien zin wenscht spreker ook zijne interpellatie opgevat te hebben. Het is hem alleen te doen om waarheid, en om het in werking zijnde stelsel volkomen te leeren kennen.

De heer *Costerus* zou geen bezwaar zien in het verleenen van verlof tot het doen der *drie* eerste vragen, wanneer de minister in dien zin ze beantwoordt als een bewijs van belangstelling in het lot der ongelukkige Javanen, en wanneer zij leiden tot het beramen van maatregelen tot verligting. — Hij ziet echter groot bezwaar in het verleenen van verlof tot de *vierde* vraag, omdat hij niet inziet hoe aan die vraag kan worden voldaan, en de vraag dus als noodeloos kan beschouwd worden. Zoo de voorsteller mogt besluiten tot weglating der *vierde* vraag, spreker zou er voor stemmen; deed hij dit echter niet, spreker zou een en ander moeten weigeren.

De heer *van Hoëvell* bestrijdt mede de propositie van den heer *van Hall*. Spreker ziet niet in, dat door de behandeling van dit onderwerp, de rust op Java in gevaar zou kunnen komen. Zoo als de vragen door den heer *Sloet* zijn ingerigt, kan de Indische bevolking daaruit niets anders opmaken dan een bewijs van belangstelling in haar lot door de Nederlandsche vertegenwoordiging. Spreker wijst er vervolgens op, dat de Europesche bevolking in Indië het volste vertrouwen verdient; dat zij liefde voor het vaderland en eerbied voor de wet gevoelt even als in Nederland. Het is waar, het gouvernement in Indië moet krachtig zijn, maar die kracht zal versterkt worden, als van hier uit de middelen beraamd worden; tot leniging van de ramp is geld noodig, en wanneer nu de gouverneur-generaal zal gadeslaan de belangstelling, welke in Nederland het lot der Indische bevolking opwekt, dan zal hij daaruit de kracht putten om zoodanige maatregelen te beramen, als noodig zullen zijn. Spreker ondersteunt derhalve het voorstel van den heer *Sloet*.

Bij hoofdelijke omvrage wordt het verlof tot het doen der vragen, op een' nader te bepalen dag, met 41 tegen 16 stemmen verleend.

Voor de heeren: *v. Twist*, *Slicher v. Domburg*, *Dullert*, *Poortman*, *Wijnaendts*, *Bots*, *Schiffer*, *Fokker*, *Borret*, *Meeussen*, *Reinders*, *Smit*, *Godefroi*, *de Fremery*, *Luyben*, *v. Nispen*, *v. d. Heyden*, *Hengst*, *v. Zuylen v. Nyevelt*, *Wintgens*, *Boreel*, *v. d. Linden*, *v. Walcheren*, *Storm v. 's Gravesande*, *Westerhoff*, *Wichers*, *v. Doorn*, *Dirks*, *Hugenholtz*, *v. Eck*, *Bakker*, *Leclercq*, *v. Hoëvell*, *Jespers*, *Dommer v. Poldersveldt*, *v. Heemskerk*, *de Moorraaz*, *de Monchy*, *de Man*, *Sloet* en *v. Rijckevorsel*.

Tegen de heeren: *Groen v. Prinsterer*, *v. Heloma*, *v. Voorst*, *Lotsy*, *v. Naamen*, *v. Heiden Reinestein*, *v. Heemstra*, *v. Hassell*, *Schooneveld*, *v. Randwijck*, *Costerus*, *Boxman*, *Villers de Pité*, *v. Hall*, *Donker Curtius* en *v. Goltstein*.

De zitting is daarna gescheiden.

Ingezonden Stukken.

Brieven-Monopolie.

Het doet voorzeker aan eenen onpartijdigen onderzoeker, in een zoo aangelegen onderwerp als het *monopolie* in het postwezen, genoegen, de zaak door onpartijdigen van verschillende zijden beschouwd te hebben.

Na al hetgeen daartegen, zoo bij de adressen aan de Staten-Generaal als in de *Nieuwe Rotterdammer* en *Arnhemmer Couranten*, is aangevoerd en in het licht gesteld, zouden wij ons hebben onthouden hierop terug te komen. Maar de vooringenomenheid, die er bij velen steeds voor het monopolie blijft bestaan, noopt ons, nogmaals eene stem daartegen te verheffen, vooral na het verschijnen van no. 4 der *Algemeene Nijverheids-Courant*, waarin de heer HOUCK zegt met nieuwe beschouwingen over het postwezen op te treden, die het prijzenswaardige van het monopolie aantoonen, als, in deze gegrond op de volkshuishoudkunde. Wij doen dit te meer, èn om den naam van het blad, waarin dit artikel voorkomt, èn om den naam van den schrijver, die vermeent dat de mededeeling zijner gedachten zoude kunnen nuttig zijn. De heer HOUCK toch, als voorstander der volkshuishoudkunde, heeft zich, door zijnen ijver tot bevordering der algemeene kennis van de wetenschap, te verdienstelijk gemaakt, dan dat, om diens wille, zijne gedachten over dit onderwerp, niet bij velen van eenig gewigt zou kunnen zijn. — Het spijt ons evenwel, hier openlijk tegen zijne beschouwingen te moeten opkomen.

Het stukje no. 2 dat de schrijver aanhaalt, niet bij de hand hebbende, valt het logische of onlogische, dat daarin vervat mag zijn, buiten onze beoordeeling, en bepalen wij ons alleen, bij dat van den heer HOUCK zelven. — Wij gelooven het gaarne, als hij zegt, dat door hen, die zich vóór het monopolie verklaren, zelden *voldoende* redenen daarvoor worden opgegeven; en, dat door velen, die de afschaffing van het monopolie willen, dikwijls volstrekt geene redenen gegeven worden, zou naar onze gedachte alleen het bewijs leveren, dat die afschaffing zoo noodzakelijk hen toeschijnt, dat zij geene redenen behoeft; want deze toch, zijn niet ver te zoeken. — Alvorens wij er eenige van mededeelen, zullen wij ons, echter, veroorloven onze meening te zeggen over de stellingen van den heer HOUCK, en de gevolgen daaruit door hem getrokken.

Dát het *bijzonder belang* moet onderdoen voor dat van het *algemeen belang* geven wij hier toe, in zooverre dat een *minder belang*, voor het *meerder belang* moet wijken. — Zijne tweede stelling, evenwel, dat, volgens de zuivere en onvervalschte(?) wetenschap der volkshuishoudkunde, de *vrijheid van nijverheid*, alleen moet worden toegepast »met het oog op het *belang van het algemeen*" is te rekbaar, dan dat wij hierbij niet eenige oogenblikken zouden stilstaan.

De heer HOUCK toont dat hij hier zeer voorzigtig is geweest in de keus zijner stelling, — waarop zijne volgende redenering steunt. De staatshuishoudkunde is, naar onze gedachte, eene afgetrokkene wetenschap; zij kent geen bijzonder volk, noch omstandigheden, die de toepassing van hare leer minder wenschelijk zouden doen zijn; zij leert zuiver de *waarheid*, die proefondervindelijk gebleken is, eene waarheid die rust op feiten. Aan de staatkunde is verbleven om, naar omstandigheden, hare leer al of niet, nu of later, op eens of langzamerhand, toe te passen. Als de volkshuishoudkunde iets leert, dan is het met het oog op het algemeen, want individus kent zij niet; als zij dus leert: *Vrijheid van nijverheid*, dan acht zij dit, stilzwijgend, in het *belang van het algemeen*, en dus is deze aanhang van den heer HOUCK, aan de bekende stelling van de volkshuishoudkunde, gansch overbodig: VRIJHEID VAN NIJVERHEID, — dus: geen *monopolie*, en bij gevolg ook geene *uitsluitende bevoegdheid aan de regering tot het vervoer van brieven.*

Eene andere vraag is of die zuivere leer der volkshuishoudkunde, in *onze* omstandigheden kan worden toegepast, of zij, met het oog op *ons algemeen belang*, kan geacht worden, nu, bij onze brievenposterij gevolgd te worden? — Neen, zegt de heer HOUCK, want de regering heeft ten pligt, om het monopolie van den staat in het postwezen te handhaven. — Dit is, voorzeker, geene stelling, die de heer HOUCK zal willen beweren dat uit de onvervalschte volkshuishoudkunde komt. Wij willen echter onderzoeken in hoeverre het de pligt van *onze* wetgevers kan zijn, om met het oog op ons algemeen belang, dit monopolie te handhaven, naar de redeneringen van den heer HOUCK. Gaarne stemmen wij toe, dat het belang van het algemeen vordert, dat er van staatswege een goed ingerigt postwezen besta. — »Maar vordert het belang van het al- »gemeen ook een monopolie van den staat? — »Ja!" — *zegt de heer* HOUCK; en wat zijn zijne redenen als men geen monopolie toekent? dat, als de staat geen verlies wil lijden, hij de brievenport op de groote routes, zoo hoog zal moeten stellen dat daardoor het verlies, dat op de binnenplaatsen en ten platten lande wordt geleden, geheel of voor het meerendeel gedekt wordt.

't Komt ons evenwel voor dat bij deze reden het monopolie niets af of toe doet; als de staat geen verlies zal lijden, dan spreekt het van zelf, dat de opbrengst van het porto, de uitgaven voor den post moeten bestrijken; dit is waar, met of zonder monopolie.

»Stelt men nu de concurrentie open," zegt de heer HOUCK, »dan zal de staat het porto zoo laag moeten brengen, als dit door de concurrentie wordt bepaald, dat is het minst mogelijke."

Wij zijn het alweder volkomen met den schrijver eens, — althans indien hij hierbij de concurrenten, de inrigting van den staat en de bijzondere ondernemingen niet gelijk wil stellen. Met het oog op de verschillende voordeelen die eene staatsinrigting heeft, boven alle bijzondere ondernemingen, en die maken, dat de eerste, zelfs met een hooger port dan dat van anderen, geen mededinger te duchten zal hebben, maken wij de stelling tot de onze, en zeggen ook: »door de concurrentie bepaald wordt," maar zouden het wel willen beproefd zien of, zelfs niet tot het lage port, zoo als nu bij de aanhangige wet is voorgesteld, de vrije mededinging zou zijn vol te houden. Uit de ondervinding, met de hoogere porten, (welke door de regering zelve, nu worden afgekeurd), vermeenen wij dit, met allen grond, te mogen beweren. En wij vinden nergens bewezen, noch zien volstrekt niet in, dat, zoo als de heer HOUCK opgeeft, de staat op groote routes, niet met veel voordeel zou kunnen blijven werken. Zonder hier te herhalen al wat op dit punt met vele goede redenen, naar onze gedachte, in de *Arnhemsche* en *Nieuwe Rotterdamsche Couranten* is aangetoond, vragen wij alleen of de staats-inrigting nu, met de hoogere porten, door de particuliere ondernemingen zoo veel benadeeld wordt? — Want, met het oog op de concurrentie die er thans plaats heeft, zal de heer HOUCK hier tegen toch niet willen aanvoeren, dat bij de bestaande wet, er een monopolie gehandhaafd wordt. Ook, ofschoon de staatshuishoudkunde leert (dit zouden wij eens zijn met den heer HOUCK) dat ondernemingen van den staat meestal kostbaarder zijn dan van bijzondere personen, — zien wij niet in dat dit bij de postinrigting hier te lande het geval behoeft te zijn, — als men van regeringswege met de bijzondere ondernemingen slechts de noodige schikkingen maakt die gemakkelijk te treffen zouden zijn, en waaromtrent ook genoeg in meergemelde bladen te vinden is, dan om er hierover [illegible] den. Daarbij vervalt het bezwaar [illegible] zonder voordeel op de groote routes [illegible] boven het verlies zou moeten [illegible] gelegen binnen-routes [illegible] wordt.

[illegible] wij aan eene andere soort van redenen:

zoo dat verlies te dekken, zal men *alle* ingezetenen eene belasting moeten opleggen. Het gevolg van de vrijheid in het brievenvervoer, van de concurrentie zal derhalve moeten zijn, dat *alle* ingezetenen eene belasting zullen moeten dragen, ten believe van de ingezetenen der steden en dorpen, aan de groote routes gelegen."

Wij verklaren gaarne dat wij van deze redenering niets begrijpen. — Gesteld al eens, het ware zoo (dat wij trouwens ten volle ontkennen) als de heer HOUCK zegt: dat op de groote routes geene voordeelen werden behaald, en dat er alzoo van de binnenplaatsen en ten platten lande, een verlies zou te dekken zijn, natuurlijk uit 's lands kas, dus ten laste van allen, — komt dan deze last op allen, *ten believe* van hen aan de groote routes? — en het zijn juist de groote routes, die, naar de bewering van den heer HOUCK, alleen de kosten goed maken daarvoor besteed, en dit, op zijn slechtst genomen, want, zegt hij »zij zullen waarschijnlijk geen *winst* geven." Nu veroorzaken de groote routes geen verlies, maar het zijn de afgelegene, wier verlies te dekken is, door *allen*; en dit wil de heer HOUCK nu liever gedaan hebben door *sommigen*, door hen van de groote routes, die er volstrekt geen schuld aan hebben, en wil de anderen, die oorzaak van verlies zijn, vrijstellen!! Begrijpe die kan, — maar, het spijt ons van den heer HOUCK, te moeten zeggen, dat wij niet gelooven dit eene zuivere onvervalschte redenering te zijn. — »Dus belasting van het algemeen ten behoeve van enkelen," zegt hij, tot slot hiervan, — maar, volgens zijne leer wil hij immers erger, wil hij belasting van enkelen, ten behoeve van enkelen, — belasting van tien, die geen schuld hebben aan de uitgave, noch voordeel daarvan, ten behoeve van anderen, die oorzaak zijn van de uitgaven en om den wille van wie zij geschiedt. — Indien een van beide moet gekozen worden, wij zeggen, zoo de uitgave noodig is, — indien er ten behoeve van enkelen een verlies moet gedragen worden, is het beter dat het door *allen* gedragen wordt dan door enkelen, en is het voorzeker niet billijk dat juist zij worden vrijgesteld, die er de voordeelen van hebben; want alsdan zouden deze eene *bescherming* genieten, en dit, durven wij beweren, dat strijdig is met de leer der volkshuishoudkunde."

Eindelijk vinden wij bij den heer HOUCK, »wil men nu vrijheid in het brievenvervoer, en geen monopolie van den staat; wil men dus hierin gelijkstelling van den staat met ieder individu, dan moet men den staat ook, even als den individu, de vrijheid laten, om al dan niet eene brievenposterij aan te leggen; dan moet de staat, ook hierin, gelijk staan met den individu."

Dit zegt, naar onze gedachte, eigenlijk niets voor het monopolie, maar is op den keper beschouwd, wat anders, dan? — eene soort van bangmakerij tegen de anti-monopolisten, en komt hier op neer, dat, als de staat geen monopolie mag hebben, hij met de brievenposterij er uit kan scheiden. — Maar dat kan de staat immers toch? — Namelijk als hij het goed vindt. — Dit is echter iets dat wij hier niet behoeven te behandelen, want noch onze vertegenwoordiging, noch de heer HOUCK, noch wij, zijn van meening dat er van staatswege geene postinrigting moest zijn. Dus is de vraag: *hoe moet die zijn, en wie moet de lasten daarvan dragen?*

Wij zouden denken dat bij eene inrigting als deze, waarbij de staat als ondernemer optreedt, men niet [illegible] vorschend moest zijn of men op deze of gene plaats, door het bedrag der porto's, wel juist de uitgaven vergoed kreeg, die men aan den post besteedde. — Al is eene plaats meer afgelegen, al zijn het slechts *enkelen* te noemen, die daar wonen; — zij zijn met het *algemeen* in briefwisseling, en ook het algemeen kan er niets van trekken, — wij willen hiermede niet zeggen dat er maar overal, waar eenige ingezetenen eenen brief schrijven, postkantoren moeten zijn, want daar, waar het verschil tusschen ontvangsten en uitgaven *groot* was, zouden het slechts *enkelen* zijn, die er voordeel van genoten, en zouden wij het onredelijk achten, om ten behoeve van *enkelen*, het *algemeen* te belasten. — Maar, de post-inrigting, van staatswege, moet zoo uitgestrekt en zoo goed mogelijk zijn. — In vele streken kan zij dit, en het vervoer der brieven, door schikkingen met de bijzondere ondernemingen, zal weinig kunnen kosten. — Die kosten moeten, in de eerste plaats, gedragen worden door hen, die er dadelijk nut van hebben, en dus door een porto. — Hoe moet dit porto zijn, als het regtvaardig geheven zal worden? — Daartoe moet men, naar onze wijze van zien, eene tweeledige beschouwing maken, namelijk van de kosten van *vervoer* en van de [illegible] *bezorging*. — De laatste zijn [illegible] even dezelfde, en die van *vervoer* [illegible] niet veel ontloopen, of zij van verder of [illegible] komen, want, als men de kosten [illegible] berekende van het vervoer tusschen de hoofdplaatsen in het postwezen, dan zou een brief, die over eene hoofdplaats heen, naar [illegible] werd gebragt, slechts weinig meer aan [illegible] hebben. Vooral wanneer men in aanmerking neemt, dat de route tusschen de 2de en de 3de toch, zonder hem die van de 1ste komt, bereden moet worden; en men kan rekenen dat hij medegaat zonder moeite, zoodat, als bij vele andere ondernemingen, hij slechts komt tot vermindering van uitgaaf, die toch, zonder hem, zou moeten plaats hebben, en dus slechts gedeeltelijk daarin draagt. Derhalve vermeenen wij dat de afstand al zeer groot moet zijn, die de brief heeft afgelegd, om de meerdere kosten van *vervoer* met een stuiver te kunnen verhoogen. — Alzoo, de kosten van bezorging, d. i. van ambtenaren, brievenbestellers, kantoor-uitgaven, enz., voor alle brieven, onverschillig van verre of digtbij, zoo als gezegd, dezelfde zijnde, zouden wij vermeenen dat men, naar strikte billijkheid, voor ons land, bezwaarlijk boven het getal van twee porten zou komen, gesteld 10 en 15 cents, en dan die brieven, die in den kring van het postkantoor liggen, op het porto, dat zij nu betalen, latende, d. i. 5 cents zou men hoogstens drie soorten van port hebben; — welke eenvoudigheid, voorzeker, het werk op de kantoren veel vergemakkelijken zou.

Wanneer wij nu nagaan, hoe nu, bij de bestaande post-inrigting, met de hooge porten en bij de andere vele goede gelegenheden tot vervoer van brieven, algemeen, van de eerste, in den regel, gebruik wordt gemaakt, — ten bewijze het voordeelig saldo dat de post volgens ministeriële cijfers, jaarlijks oplevert; wanneer wij, nog aan de meerdere zekerheid, die eene post-inrigting van staatswege immer oplevert, het middel dat de staat heeft om, door schikkingen met bijzondere ondernemers, het vervoer minder, zelfs zeer weinig, kostbaar te maken; en vele andere voordeelen, die omstandig in meer dan een artikel, zoo van *Rotterdammer* als *Arnhemmer Couranten*, zijn opgenoemd, en die elke andere bijzondere onderneming moet missen, dan gelooven wij niet, dat de proef om vooreerst de laagste port niet beneden de 10 cents te stellen, onraadzaam zoude zijn, en vermeenen met volle overtuiging, dat als de post-inrigting van staatswege goed is ingerigt en spoedig werkt, zij geen mededinger, hoe ook, te duchten hebbe, derhalve dat het monopolie ONNOODIG is.

Maar gesteld, er waren sommigen, bij wie al de goede redenen, door de tegenstanders van het monopolie opgegeven, geen ingang hadden, zouden zij denken, dat die uitsluitende bevoegdheid van de regering te handhaven ware? — Wie, die met de geheele werking van den handel bekend is, om maar iets te noemen, weet niet, dat deze dikwijls niet wachten *kan* op een vertrek van den post, al is het slechts een half uur, — weet niet, dat de wisseling van brieven, in den kleinhandel van vele plaatsen, uit het eigenaardige van dit bedrijf, grootendeels, [illegible] de kleine commissiën vervoeren, [illegible] pers en anderen, en dat dit niet is om het minder port zoozeer, — want in de meeste gevallen betaalt men ook 10 centen, — maar om het gemak dat er in gelegen is, en dat eene post-inrigting, hoe goed ook, nooit zal kunnen vervangen, al wilde de staat ongehoorde kosten daartoe besteden. — Hoe is het voor de naauwlettendste politie doenlijk, om tegen al de overtredingen, die er door bijzondere personen en in den handel, dagelijks, niet met opzet, maar door noodzakelijkheid plaats hebben, en altijd zullen plaats hebben, te waken? Wij durven veilig beweren: het monopolie is ONHOUDBAAR.

Doch gesteld, men wilde men monopolie. Wat is dan hiervan een gevolg, dat ook niet weinig weegt? — De omstandigheden toch, waarin het dagelijksche leven leert, dat een ieder zoo vaak komt, tot *dadelijke* verzending, zijn nooit weg te nemen; de vele gelegenheden daartoe, welke bijzondere ondernemingen aanbieden, zullen van staatswege, nimmer te vervangen zijn; alsdan zal men den naauwgezetten, den eerlijken burger, die in zoodanig geval verkeert, dringen of op onnoodige kosten jagen, en een wrevel tegen de wet geven; — maar allengskens allen leeren om de wet te ontduiken; alsdan zal men, door de gewoonte, aan het denkbeeld voedsel geven dat het geen schande is voor een eerlijk burger, om de wetten niet na te leven, pligten die op hem rusten, niet te vervullen; en wij zeggen daarom: het monopolie is ONZEDELIJK.

Nog mogen er zijn, die al de redenen voor het onnoodige, onhoudbare en onzedelijke van het monopolie niet weten te wederleggen, maar die door eene onbestemde vrees, uit navolging van andere landen, of door de gewoonte, met den zin voor het bestaande, eene vrije mededinging duchten voor het belang van de schatkist. — Aan hen willen wij niet toevoeren, dat de brievenpost reeds lang door beroemde staatshuishoudkundigen is aangetoond eigenlijk geene belasting te moeten zijn; dat het eene onderneming is die van staatswege wordt gedreven en waarvan, bij vrije mededinging alleen, de voordeelen, die zij *kan* opleveren, door den staat kan genoten worden; aan hen willen wij geene redenen van billijkheid of zedelijkheid meer opgeven, want bij hen vinden zij geen ingang. — Maar als dan het geldelijk belang alleen moet gelden, en daarop alles gegrond zijn; het gerief van den ingezeten niet kan in aanmerking komen, maar de schatkist en de schatkist alleen, alle andere redenen den dood doet, welnu, dat men bepale dat geene andere onderneming tot minder port dan de staats-post brieven zal mogen meêvoeren; en het zullen, alsdan, voorzeker ook in *hun* vooruitzigt, slechts *uitzonderingen* kunnen zijn, wanneer men, door den drang der omstandigheden, daarvan gebruik maakt, en deze bepaling zal een waarborg èn voor de schatkist èn voor den burger leveren, dat de post van staatswege zoo goed mogelijk is ingerigt; — of wil men de porten, die er op de groote routes bij uitzondering zouden worden misgeloopen, ook nog zooveel mogelijk verzekeren? Welnu, dat men overga, zoo als in het adres van den Rotterdamschen handel wordt opgegeven, en elken brief, met eene andere gelegenheid verzonden, belaste door te bepalen, dat zij met een zegel van 5 cents zal moeten voorzien zijn.

Wij eindigen met den wensch, dat het der welgevende magt moge goeddunken van, in alle gevallen, van het stelsel van monopolie, dat door alle staatshuishoudkundigen verworpen wordt, maar vooral, naar onze gedachte, bij de brievenposten niet te dulden, noch te houden is, in de nieuwe wet op het postwezen niet op te nemen.

Gedenkt de behoeftigen!

Op den 7den februari jl. overstroomde de gansche gemeente Millingen, waardoor alle huizen dien in het water geraakten. — Door den harden en langdurenden wind was de golfslag zoo hevig dat geene woning onbeschadigd bleef en vele huizen geheel wegsloegen, zoodat de menschen met alle inspanning en hulp van anderen alleen het leven behielden, hoewel eenig vee is verdronken.

De ellende en armoede, door deze overstrooming ontstaan, zijn overgroot en onmogelijk om kenbaar genoeg af te schetsen. De arme menschen, die uit hunne huizen moesten vlugten of gered wierden, zagen zich van alles beroofd — de voorraad levensmiddelen in het water vergaan — meubels enz. vernield en verdreven — vlugtten zij aan den dijk, hun verblijf in schuren en aken nemende. — Onbeschrijfelijk is thans de armoede, en als men bedenkt hoe die later zal worden, en hoe die ongelukkige hunne woningen weder herbouwd zullen krijgen, is er geene uitkomst te voorzien.

In dezen nood schiet er niets over dan de algemeene milddadigheid in te roepen, hetwelk nooit te vergeefs geschied is.

De ondergeteekende stellen zich gaarne als commissie, ten einde de gelden die verstrekt mogen worden, in ontvang te nemen, en te zorgen dat ze op de nuttigste wijze worden besteed.

Zij verlaten zich er op dat deze gunstige gelegenheid [illegible] door bijstand te verleenen, nieuwe zegeningen van der Allerhoogsten te verschaffen, door den natuurgenoot zal worden waargenomen.

Zij roepen dan voor die arme lieden de goede gunst en bijstand van allen in en hopen met ruime giften te worden bedeeld.

THEOD. TERWINDT, *Burgemeester.*
J. HUISMAN, *Assessor.*
W. ARNTZ, *Assessor.*
J. G. KOEIJER, *Pastoor.*
H. G. HENDRIKS, *Rijks-ontvanger.*

(Op verzoek der commissie zal de uitgever dezer zich gaarne belasten met den ontvangst en de opzending der giften, die men hen zal willen doen toekomen),

Waterhoogte te Arnhem.

Den 27 febr. 4 El 2 Palm 0 Duim; gew. 0 D. gev. 20 D.

De prijs dezer courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 1.—, voor iederen regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.